

A stylized illustration in a woodcut-like style. A person with long, flowing hair, wearing a plaid jacket and a patterned skirt, stands on a rocky cliff. They are looking out over a turbulent sea with large, dark, swirling waves. A rope or cable runs along the cliff edge, with a small white pulley or anchor visible. The overall mood is dramatic and contemplative.

2023 100-lista

De 100 beste bøkene
for alle

LESEMAGI!

Litteraturen har en iboende evne til å være perspektivutvidende. Gjennom bøkene kan vi bli bedre kjent med verden rundt oss, med mennesker nær oss og med oss selv. Lesing skaper forståelse og empati. Lesing er berikende, språkutviklende og underholdende! Hvordan kan vi legge til rette for boklesing i en tid der mange har vansker med å konsentrere seg over tid, og mobilen og strømmetjenestene alltid er innenfor rekkevidde? Lesing krever noe av oss, og for de som leser i motvind, kreves det enda mer.

Foto: Elisabeth Wathne, Moment Studio.

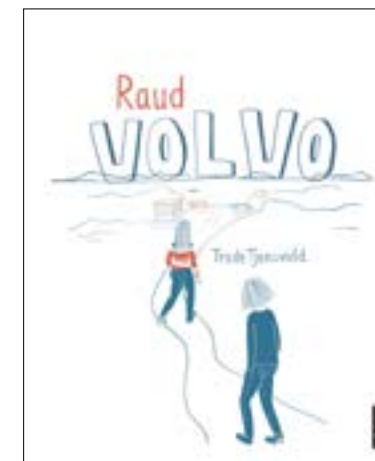
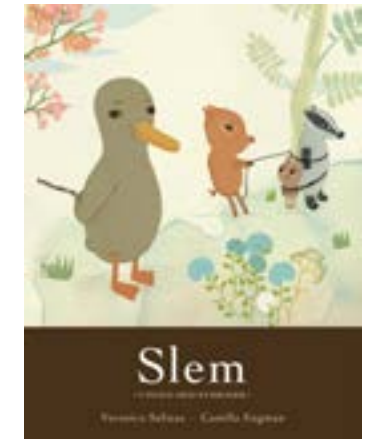
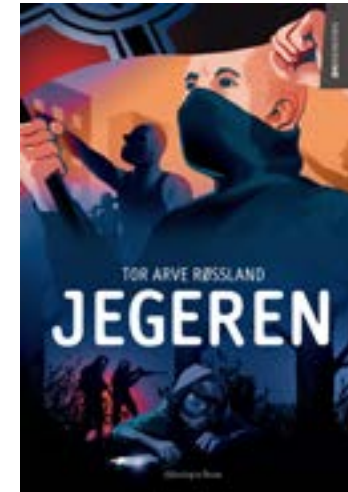
Vi i Leser søker bok jobber for at det skal finnes gode bøker for alle, uavhengig av leseferdighet, at disse bøkene er lett tilgjengelige og at de formidles bredt. Vi er opptatt av at du skal kunne finne en bok du både kan og vil lese. Bøker som gir både leseglede og lesestring. Når rett bok når riktig leser, kan det oppstå magi!

100-lista er vår gavepakke til alle som leser i motvind - til formidlere, bibliotekarer, lærere, leseombud og foresatte, ja til alle som synes det er vanskelig å orientere seg i bokskattekista. Vi har gjort jobben for dere! Vi har lett og lest, og funnet fram til de 100 aller beste bøkene som er litt lettere å lese. Her finner du bøker for alle aldre og i alle sjangere. Sakprosa, skjønnlitteratur, tegneserier og bildebøker. Felles for alle er at de er leservennlige og har høy litterær kvalitet. De er rett og slett kvalitetsstemplet av oss i Leser søker bok. Med denne lista ønsker vi at flere skal oppleve gleden ved å lese en god bok!

God bok!

Monica Helvig

Daglig leder

1.

Gullkatt Kaia Dahle Nyhus
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2022 | NY |

2.

Skam Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Solum forlag | 2022 | NY |

3.

Eventyrlige dyr. Hvorfor gjør dyrene så mye rart
Hanna Nyborg Støstad | Illustrert av Simon Nyhus
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2022 | NY |

4.

Slem - utgave med symboler Veronica Salinas
Illustrert av Camilla Engman
Bildebok | bokmål | Magikon | 2022 | NY |

5.

Ryddetid Camilla Kuhn
Oversatt av Iryna Sabor
Bildebok | ukrainsk/norsk | Cappelen Damm | 2022 | NY |

6.

Luringen Inga Husby Sætre
Bildebok | bokmål | Gyldendal | 2022 | NY

7.

Kvitebjørn Maja Lunde
Illustrert av Hans Jørgen Sandnes
Tegneserie | bokmål | Kagge | 2022 | NY

8.

Ryddetid Camilla Kuhn
Oversatt av Haile Bizen Abraha
Bildebok | tigrinja/norsk | Cappelen Damm | 2021 |

9.

Ryddetid / Porçadi Camilla Kuhn
Oversatt av Ewelina Baj
Bildebok | polsk/norsk | Cappelen Damm | 2021 |

10.

Hvordan er det å være voksen? Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021

11.

Passe happy Kari Stai
Roman | nynorsk | Samlaget | 2021

12.

Slem Veronica Salinas
Illustrert av Camilla Engman
Bildebok | bokmål | Magikon | 2021

13.

Skilsmissehelter Trude Trønnes Eidsvold og Rosa von Krogh
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2021

14.

Bror min Laura Djupvik
Illustrert av Øyvind Torseter
Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021

15.

Historien om Bodri Hédi Fried, Illustrert av Stina Wirsén
Oversatt av Cecilie Winger
Bildebok | bokmål | Omnipax | 2021

16.

Georg er borte Ragnar Aalbu
Bildebok | bokmål | Ena | 2021

17.

Politijuven Marianne Gretteberg Engedal
Bildebok | nynorsk | Samlaget | 2021

18.

Mulanosarus Rex Øyvind Torseter
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2021

19.

Fremmed mann

Kaia Dahle Nyhus

Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2020
20.

Hva skjedde egentlig med deg?

Jenny Jordahl

Grafisk roman | bokmål | Cappelen Damm | 2020
21.

Ulf er uvel

Rebecca Wexelsen

Illustrert av Camilla Kuhn

Bildebok | bokmål | Ena | 2020
22.

Julian er en havfrue

Jessica Love

Oversatt av Eivind Sudmann Larssen

Bildebok | bokmål | Mangchou | 2020
23.

Så mørkt det ble

Constance Ørbeck-Nilssen

Illustrert av Øyvind Torseter

Roman | bokmål | Ena | 2020
24.

Dyr som gjemmer seg

Line Renslebråten

Fakta | bokmål | Kagge | 2020
25.

Døden

Sigbjørn Lilleeng

Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2020
26.

Under konstruksjon

Kristoffer Kjølberg

Tegneserie | bokmål | Gyldendal | 2020
27.

Dei svarte svanene

Ruth Lillegraven

Illustrert av Jens Kristensen

Roman | nynorsk | Samlaget | 2020

28.

Skallen

Harald Nortun

Roman | nynorsk | Samlaget | 2021

Grøss og gru
29.

Eg har venta på deg

Atle Hansen

Roman | nynorsk | Samlaget | 2020

Grøss og gru
30.

Bergtatt

Selma Lønning Aarø

Roman | nynorsk | Samlaget | 2020

Grøss og gru

FØLELSESBIBLIOTEKET

«Skam» er den åttende boka i Følelsesbiblioteket til Anna Fiske. Følelsesbiblioteket er en serie med bøker som omhandler ulike følelser. De har fargerike og morsomme illustrasjoner og korte tilhørende tekster. Temaene blir tatt på alvor, med en humoristisk vri. Bøkene er lagt opp slik at de skal inspirere barn og ungdom til diskusjon og til egne tanker og refleksjoner.

Forfatter Hilde Østby har skrevet om de syv første bøkene i Følelsesbiblioteket i teksten «Fiske og følelsene». Der skriver hun blant annet:

Da jeg nylig fikk spørsmål om hvilke bøker som trøster meg, måtte jeg si Følelsesbiblioteket av Anna Fiske. De syv bøkene i denne serien forteller om følelser vi alle har. Sinne, sjenanse, forelskelse, redsel, sjalusi, sorg og lykke er blitt viet hver sin bok.

Mens jeg satt tett inntil barnet mitt og leste høyt, møtte jeg plutselig noen av de viktigste erkjennelsene i mitt liv på de fargeglade boksiden. Hva slags bøker var egentlig dette?

Det at de står sortert under «skjønnlitteratur for barn» på biblioteket kan virke forledende. Etter å ha lest alle bøkene for femåringen, er jeg overbevist om at ja, de er bøker for barn – men de er skrevet minst like mye for voksne.

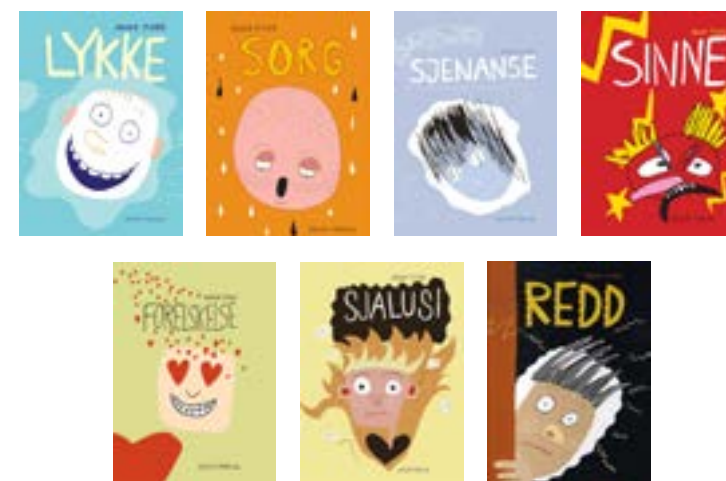
Bøkene forteller den fundamentale sannheten om hvordan noen av de viktigste grunnfølelsene arter seg. De handler også om noe voksne har problemer med. Det finnes tykke bøker for voksne som til syvende og sist formidler det samme budskapet som disse tynne bøkene: Finn din integritet og ro, vær tro mot følelsene dine, stol på andres kjærlighet og omtanke.

Det er en dyp og grunnleggende visdom som gjennomsyrrer hele bokserien. Objektet for følelsene kan være forskjellig, men følelsene kan i bunn og grunn være ganske like. Best er det likevel å vende dem mot andre mennesker, å åpne seg for andre, søke trøst og omsorg og kjærlighet hos mennesker rundt en, som vil en vel.

Selv når man er over 40 år kan man lære noe av disse bøkene. Når femåringen presser seg inn i armkroken og spør og peker på Anna Fiskes levende og detaljrike bilder av sinte og glade og gråtende mennesker, mobbing og gravsteiner og lykkelige kaniner og trær som får seg et spark. Som forfatter ønsker jeg så inderlig å kunne skrive som Anna: Så fylt av kjærlighet og vennskapelig varme, omsorg og tillit.

Det overordnede målet med bøkene synes å være å trøste og holde i leseren, så livet ikke blir så skummelt. «Men vi er alle litt redde når vi løper ut i livet fordi livet er et spennende sted», skriver Anna Fiske til slutt i boka om redsel. Og det er vi enige om at vi er glade for, femåringen og jeg. Så lenge Anna er med oss på veien, skal det nok gå bra.

Bøkene i Anna Fiske sitt Følelsesbibliotek er også gitt ut i utgaver med både symbolspråk og vanlige bokstaver.

«RYDDETID» LØFTER FREM FLERSPRÅKLIGHETEN

Barn og ungdom som vokser opp med flere språk, møter stort sett bare den norske delen av seg selv. Flerspråkligheten finnes i barna, men synes ikke i storsamfunnet.

Leser søker bok har de siste årene samarbeidet med Cappelen Damm om å øke tilfanget av parallellspråklige bøker for barn. Bildeboka «Ryddetid» av Camilla Kuhn er en morsom bok i serien Leseløve, og var populær også før den ble parallellspråklig.

Enda flere parallellspråk

Forskning viser at høytlesning av parallellspråklige bøker skaper språklig bevissthet hos alle barn, også hos barn som bare kan majoritetsspråket. Barnehager og skoler etterspør ofte samme bok på flere parallellspråk. Når samme fortelling finnes på mange

ulike språk – side om side med fellesspråket norsk – inkluderes enda flere barn i fellesskapet. Tospråklige og flerspråklige barn og voksne inviteres inn. Majoriteten gir plass til minoriteten.

Leselystprosjekt

Hvem rydder hjemme? Kan en mann bade med badedrakt? Leser søker bok har utviklet morsomme og lærerike leselystprosjekter til Ryddetid-bøkene. Prosjektene er delt inn i 1.-2. klasse og 3.-4. klasse for å treffe aldersgruppene best mulig. Opplegget skaper samtale, engasjement og nysgjerrighet for bøker, språk og lesing i klasserommet. Bibliotek og skole kan gjerne samarbeide. Leselystprosjektene er å finne på nettsiden til Leser søker bok.

Også for eldre lesere

Etter at de to første bøkene kom ut, ble de prøvd ut på ungdommer og voksne i tillegg til barn. Det viste seg fort at disse bøkene også egner seg til eldre lesere som er helt nye i Norge. Historien er lett å lese, men ikke barnslig, og tar opp universelle temaer som kjønnsroller, rydding og likestilling med en morsom vri.

Også på samisk

I 2023 kommer parallellspråklige «Ryddetid» i tre samiske utgaver - på nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk. Endelig får norske minoritetsspråk også en velfortjent plass i Ryddetid-språkene. Målet er å øke stoltheten hos alle samiske barn og barn med samiske aner, samtidig som bøkene levendegjør de samiske språkene for alle norske barn.

Vi håper på mer!

Send oss gjerne en fortelling om hvordan parallellspråklig «Ryddetid» fungerte i din barnehage, skole eller bibliotek. Vi håper å kunne utvide Ryddetid-familien, og tilbakemeldinger er gull verdt!

31.

Raud Volvo Trude Tjensvold
Grafisk roman | nynorsk | Samlaget | 2022 | **NY** |
-
32.

La skogen leve! Nora Dåsnes
Illustrert av Nora Dåsnes
Tegneserie | bokmål | Aschehoug | 2022 | **NY**
-
33.

Blokk til blokk Jonathan Castro, Don Martin
og Felipe Orellana Castro. Illustrert av Andreas Iversen
Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2022 | **NY**
-
34.

De afghanske sønnene Elin Persson
Oversatt av Ingrid M. Hafredal
Roman | bokmål | Gyldendal | 2022 | **NY**
-
35.

Vulkan Zakiya Ajmi
Oversatt av Runa Kvalsund
Roman | nynorsk | Samlaget | 2022 | **NY**
-
36.

Freaks Jan Tore Noreng
Roman | bokmål | Gyldendal | 2022 | **NY**
-
37.

I natt er vi usynlige Arne Svingen
Roman | bokmål | Gyldendal | 2022 | **NY**
-
38.

Underbyen: Bergtatt Aleksander Kirkwood Brown
Illustrert av Luis Guaragna
Tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2022 | **NY**
-
39.

Sting Therese Garshol Syversen
Roman | nynorsk | Samlaget | 2022 | **NY**
-
40.

Tusenfryd Lars Mæhle
Noveller | nynorsk | Samlaget | 2022 | **NY**
-

41.

På ei trapp i universet Marit Kaldhol
Illustrert av Susanna Kajermo
Dikt | nynorsk | Samlaget | 2022 | **NY**
-
42.

Jegeren Tor Arve Røssland
Roman | bokmål | Mangschou | 2021 |
-
43.

Søstre Mariangela Di Fiore og Cathrine Trønnes Lie
Fakta | bokmål | Vigmostad & Bjørke | 2021 |
-
44.

Blindsone Anders Totland
Roman | nynorsk | Gyldendal | 2021 |
-
45.

Ring hvis det er noe Åse Ombustvedt
Illustrert av Inga H. Sætre
Dikt | bokmål | Ena | 2021 |
-
46.

Inntrenger Sigbjørn Lilleeng
Tegneserie | bokmål | Ena | 2021 |
-
47.

Patriarkatet faller Marta Breen og Jenny Jordahl
Fakta/tegneserie | bokmål | Cappelen Damm | 2021
-
48.

Ubesvart anrop Nora Dåsnes
Grafisk roman | bokmål | Aschehoug | 2021
-
49.

Litt redd, bare Alexander Kielland Krag
Roman | bokmål | Gyldendal | 2021
-
50.

Vinden og kattane Rønnaug Kleiva
Roman | nynorsk | Samlaget | 2021
-
51.

Søstera di er den peneste på skolen Sverre Henmo
Roman | bokmål | Gyldendal | 2021
-

52.

Gutteboka

Nina Brochmann og Ellen Støkken Dahl

Fakta | bokmål | Aschehoug | 2021
53.

Ser du dette?

Sigrid Agnethe Hansen

Roman | nynorsk | Samlaget | 2020
54.

Lappjævel!

Kathrine Nedrejord

Roman | bokmål | Aschehoug | 2020
55.

Aleksander den store

Peter F. Strassegger

Roman | nynorsk | Samlaget | 2020
56.

Laura Dean driver og dumper meg

Mariko Tamaki

Rosemary Valero-O'Connell (ill.). Oversatt av A. Audhild Solberg

Grafisk roman | bokmål | Cappelen Damm | 2020
57.

Elastico

Michael Stilson

Illustrert av Luis Guaragna

Tegneserie | bokmål | Ena | 2020 |
58.

9. april 1940; 8. mai 1945

Jon Ewo

Fakta | bokmål | Ena | 2020 |
59.

Jeg vil bare at det skal være oss

Kristian Bergquist

Dikt | bokmål | Aschehoug | 2020
60.

Trygg på nett

Mia Landsem

Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2020

LITT REDD, BARE

En nær fortelling om gutter og angst!

Cornelius, eller C, er snart atten år. Han mangler ingenting. Han har venner, spiller fotball, henger med gjengen, går på fest, bor på Frogner i Oslo og har velstående foreldre. Han vanker i et miljø hvor alle har alt, et tilsynelatende sorgløst liv. Det er derfor ingen åpenbar grunn til at C plutselig skal få et angstanfall, men det gjør han.

Først forstår han ikke hva som skjer, har han blitt syk, skal han dø? Midt opp i det mentale kaoset som følger, er det én ting som er viktigere enn alt annet; han må holde kjeft. Angst er flaut og et tegn på svakhet.

Angsten vokser. Tablettene han får av legen «føles som å svelge et nederlag». Hva er det som er galt? Er livet over?

Vennen Aksel skjønner ingenting, men Oliver er observant og omsorgsfull. Han forstår fort at noe er galt. Varme og modige Lea forstår også. Heldige C som har så kloke og gode venner. Folk som ser og som tør å bry seg og som hjelper ham til å finne veien videre.

«Litt redd, bare» handler om den tunge børa mange gutter bærer på, og om hvordan presset om å ikke være svak, ikke trenge hjelp, ikke gråte, bare gjør alt så mye tyngre.

«Vi er triste gutter uten trening i åpenhet, forvist til våre egne tanker».

Alexander Kielland Krag har skrevet en bok som kan gjøre en forskjell. Den viser hvordan angst kan arte seg og hva det betyr å ha noen å snakke med. Det at de såkalt vellykkede våger dette, betyr mye for dem det gjelder, men også så mye for alle de som ikke opplever seg som perfekte i andres øyne.

BLOKK TIL BLOKK

Oppvekstfortelling fra Oslos østkant

Fela, Castro og Don Martin tar oss med tilbake til oppveksten på Romsås og Haugenstua. De forteller om hvordan kulturen og musikken formet livene deres i tidlige år og fram til hvordan de lever i dag. Vi blir tatt med inn i blokkene de vokste opp i og til historiene bak tekstene de skriver. Samtidig fortelles historien om da hiphopen kom til Norge.

«Blokk til blokk» begynte som en forestilling på Det Norske Teater før den ble tegneserie.

«Romsås var som en egen liten planet da vi var kids. Vår planet, jeg tenkte ikke at jeg var fra Oslo eller Norge. Jeg var fra Romsås.

**Romsås var det beste stedet å være barn, spør hvem som helst av oss, du bor midt i en skog uten biler eller noe annet å bekymre deg for enn andre barn
Og en og annen blotter.**

**En gang, før mamma og jeg skulle dra på en sykkelferie, tok jeg opp et tilfeldig radioprogram som jeg kunne høre på walkmanen min.
Det viste seg å være Tommy Tees hiphop-radioprogram.
Og fra den kassetten kom jeg aldri tilbake».**

KRYSSPUNKT

– DER DIKT BYGGER BROER

Ta med elevene inn i spørsmål og problemstillinger med flerspråklige dikt som springbrett!

«Parallell» er en nyskapende diktserie skrevet av minoritetsspråklige forfattere bosatt i Norge. Diktene er skrevet fram på minoritetsspråket og norsk samtidig i dialog mellom forfatter, oversetter, redaktør og rådgiver. Diktene berører samfunnsaktuelle temaer og hjelper oss å se både det unike og det universelle i alle mennesker.

«Krysspunkt» er et lese- og dialogprosjekt rettet mot videregående elever. Prosjektet tar utgangspunkt i diktserien «Parallell». Ulike temaer springer ut av diktene, og knyttes mot læreplanen og tverrfaglige temaer i skolen.

Gjennom høytlesning, spørsmål, filmer og podkaster får elevene mulighet til å utforske hendelser i verden på en ny måte. De får innblikk i poesi og poetiske former i skjæringspunktet mellom norsk modernisme og litteratur fra helt andre steder i verden.

Vi lever i en kompleks verden, med kriger, kriser, uenigheter og forskjeller. «Krysspunkt» kan hjelpe lærere og elever å snakke sammen om komplekse temaer. Temaene og diskusjonene knyttes til universelle temaer som alle ungdommer er opptatt av, uavhengig av førstespråk og bakgrunn. Flerspråklighet og krysskultur løftes fram som en ressurs.

På nettsiden til Leser søker bok finnes flere ulike digitale ressurser som kan hjelpe dere i gang. Filmer, tekster, spørsmål og lydspor

åpner diktene for elevene, og gjør det spennende å utforske tekstene og koble dem til krysspunkter både i seg selv og i verden.

Hvordan forstå desperasjonen til kvinner i Iran? Hvordan tror du det er å måtte reise fra alle vennene dine og begynne på nytt i et helt nytt land? Hvordan er det å vokse opp med flere språk og ulike kulturer hjemme og på skolen? Ressursene og spørsmålene er testet ut på ulike videregående elever, som også har gitt egne forslag til ressurser.

«Krysspunkt» har som mål at elevenes ulike språk, meninger og erfaringer kan krysse hverandre og gjør oss alle litt rikere. Vi håper lærere, bibliotekarer og elever over hele landet lar seg inspirere til å bruke bøkene og snakke sammen om flerspråklighet, identitet og inkludering av alle som skal skape et velfungerende samfunn sammen.

«Før likte jeg ikke poesi. Men nå vil jeg lese flere dikt». (elev)

«Tusen takk for podkasten og episodene om krysskulturelle barn og unge. Klassen min har arbeidet med første episode i dag. En av elevene mine sa: 'Det kunne vært meg som snakka nå i episoden. De sa det akkurat sånn jeg har det'». (lærer)

BOKSØK FOR UNGDOM

«Boksøk for ungdom» gjør det lettere og morsommere å lese skjønnlitterære bøker og sakprosa på ungdomsskolen og videregående skole.

Prosjektet tar utgangspunkt i bøker fra Boksøk. Alle bøkene er nyskrevne, engasjerende bøker med høy litterær verdi som alle elevene i klassen kan ha glede av å lese. Bøkene har ulike temaer, sjangre og målform.

På nettsiden til Leser søker bok får lærere og elever tilgang på podkaster med samtaler om bøkene og filmer med anbefalinger. Her finnes også spørsmål som gjør det spennende å diskutere bøkene og som skaper relevans til læreplanen. Målet er å vekke lese lyst hos alle elevene i klassen med forfatterbesøk, høytlesing, dialog og refleksjon. Skolene kan gjennomføre prosjektet alene, eller samarbeide med sitt lokale folkebibliotek.

Podkæst: Fela og Camara Lundestad Joof prater om «Eg snakkar om det heile tida».

«Gir du en dyslektiker en You Tube-snutt, en gruppediskusjon, en film eller en god fortelling fra læreren, har han ikke problem med å lære. Kanskje han til og med lærer mer!», sier Åsne Midtbø Aas i Dysleksi Norge. Dette oppsummerer på mange måter essensen av leseprosjektet «Boksøk for ungdom»: Elevene får velge ulike innfallsvinkler til boka, og slik håper vi å åpne litteraturen for flere.

Våre podkaster er tilgjengelige for alle og kan deles fritt. Du finner dem på Soundcloud, iTunes og Spotify. Anbefalingsfilmene finner du på Youtube.

En
gavepakke
av et
opplegg!

Ingrid Vik Lysne anbefaler «Sult».

BÆREKRAFTSBIBLIOTEKET

Les for framtida!

Bli med å utforske FN sine 17 bærekraftsmål gjennom litteratur. Bærekraftsbiblioteket inneholder bøker som hjelper barn med å forstå bedre planetens utfordringer med fattigdom, ulikheter og klimaendringer. Disse bøkene fra 100-lista kan kobles til målene i Bærekraftsbiblioteket.

Finn
formidlingstips
til Bærekrafts-
biblioteket
på våre
nettsider!

61.

Hun er ikke kvinne

Fatemeh Ekthesari

Dikt | persisk/norsk | Aschehoug | 2022 | NY |
62.

Helga og Hugo

Erna Osland

Illustrert av Inger Lise Belsvik

Grafisk roman | nynorsk | Magikon forlag | 2022 | NY |
63.

Tre lys

Claire Keegan

Oversatt av Merete Alfsen

Roman | bokmål | Aschehoug | 2022 | NY |
64.

Elva er et annet sted - Bilder fra tømmerfløting på Glomma

Hans Hamid Rasmussen

Fakta | bokmål | Torpedo Press | 2022 | NY
65.

Tett på steiner og mineraler

Kyrre Heldal Kartveit

Illustrert av Øivind Thoresen

Fakta | bokmål | Fontini forlag | 2022 | NY
66.

Ingunn Birkeland strikker

Ingunn Birkeland

Foto: Knut Bry

Fakta | bokmål | Gyldendal | 2022 | NY
67.

Kvit, norsk mann

Brynjulf Jung Tjønn

Dikt | nynorsk | Cappelen Damm | 2022 | NY
68.

Hvordan visste du at jeg var her?

Åse Ombustvedt

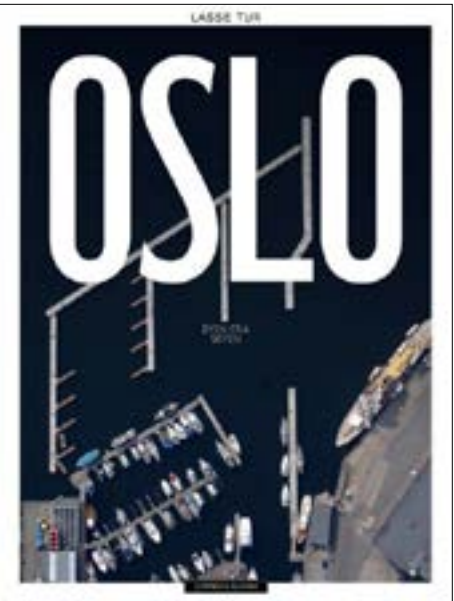
Illustrert av Øyvind Torseter

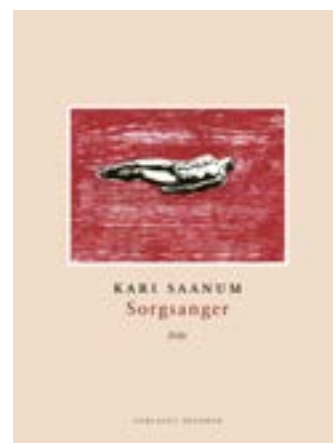
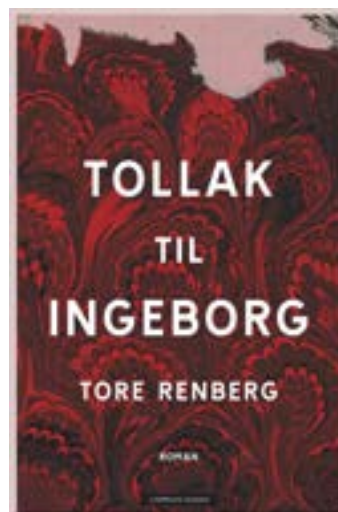
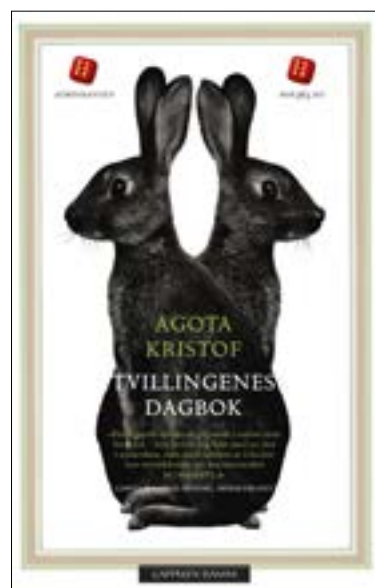
Dikt | bokmål | Vigmstad & Bjørke | 2022 | NY
69.

Palliasjon

Kjersti Bergersen

Noveller | bokmål | Aschehoug | 2022 | NY |

70. **Oslo - byen fra skyen** Lasse Tur
Fakta | bokmål | Cappelen Damm | 2022 | **NY**

71. **Langt hjemmefra** Max Estes
Bildebok | Ordfrie bøker | Vigmostad & Bjørke | 2022 | **NY**

72. **Vuggesang for liten kriger** Selma M. Yonus
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 |

73. **Lukta av svart** Ali Hayder
Dikt | arabisk/norsk | Aschehoug | 2021 |

74. **Sorgsanger** Kari Saanum
Dikt | bokmål | Oktober | 2021 |

75. **Livsfortellinger** Britt-Evy Westergård
Fakta | bokmål | Universitetsforlaget | 2021 |

76. **Bibelen i tekst og bilder** Anne Kristin Aasmundtveit
Religion | bokmål | Bibelselskapet | 2021 |

77. **Nu klinger igjennom bartebyen** Khaleel Etwebi
Grafisk roman | bokmål | Aschehoug | 2021

78. **Jenter på do** Ida Lórien Ringdal
Dikt | bokmål | Tiden | 2021

79. **Kvar dag skal vi vere så modige** Brynjulf Jung Tjønn
Roman | nynorsk | Cappelen Damm | 2021

80. **Hvis jeg skulle bli borte en gang** Åsne Maria Gundersen
Roman | bokmål | Cappelen Damm | 2021

81.

25. september-diktene Joakim Kjørsvik
Dikt | bokmål | Tiden | 2021

82.

Analfabeten Agota Kristof
Oversatt av Margrethe Henninge Solberg
Selvbiografi | bokmål | Cappelen Damm | 2021

83.

O bli hos meg Lene Ask
Grafisk roman | bokmål | No Comprendo Press | 2021

84.

Over alt på jord Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Flamme | 2021

85.

Plagg som passer perfekt Mari Melilot
Fakta | bokmål | J.M. Stenersens Forlag | 2021

86.

Jeg husker ikke... Anders N. Kvammen
Grafisk roman | bokmål | No Comprendo Press | 2021

87.

22. juli - og alle dagene etterpå Tonje Brenna
Fakta | bokmål | Kagge | 2021

88.

Sy med Ingrid og Ingrid Ingrid Bergtun og Ingrid Vik Lysne
Fakta | bokmål | Kagge | 2020

89.

Globus Sarah Smith Ogunbona
Roman | bokmål | Oktober | 2020

90.

Middag for 25 kroner Marie Thrane
Fakta | bokmål | Gyldendal | 2020

91.

Avskjedstaler gjennom tidene Bjørn Olaf Johannessen
Roman | bokmål | Tiden | 2020

92.

Alt du er trengs her Kristian Bergquist
Dikt | bokmål | Oktober | 2020

93.

Jeg vil våkne til verden Karoline Brændjord
Dikt | bokmål | Kolon | 2020

94.

Tvillingenes dagbok Agota Kristof
Oversatt av Willy Flock
Roman | bokmål | Cappelen Damm | 2020

95.

Tidevann Tuva Synnevåg
Bildebok | ordfrie bøker | Jippi | 2020 |

96.

No fær huset Laura Djupvik
Noveller | nynorsk | Samlaget | 2020

97.

Kjære Grønland Ida Frisch
Langdikt | bokmål | Tiden | 2020

98.

Alt som er nytt Anna Fiske
Bildebok | bokmål | Cappelen Damm | 2020 |

99.

Tollak til Ingeborg Tore Renberg
Roman | nynorsk | Cappelen Damm | 2020

100.

Svartebok for deg som vi opp og fram Ida Jackson og Helena Brodtkorb
Fakta | bokmål | Kagge | 2020

KVIT, NORSK MANN

Jung Tjønn pyntar ikkje på språket sitt. Ikkje noko er halvt skjult eller varsamt skildra i desse dikta. Han skriv poetisk og utan store fakter, men er nådelaust direkte når han skildrar rasisme.

I tankeløyse, i uforstand, har mange brukt ord som liknar dei i dikta til Tjønn. Ubehagelege spørsmål melder seg i lesinga. Har vi eit rasistisk tankesett i botn når alle desse orda kjem så lett? Kor ofte har vi ikkje orsaka ei tante, ein ven, ein nabo eller ein far? Sagt at dei ikkje veit betre? Eller orsaka oss sjølve for dei orda som glapp ut eller tankar som for gjennom oss?

Kvardagsrasisme kan høyrast mindre alvorleg ut, ein slags lettversjon du berre må rekne med. Som om det ikkje tel. Etter å ha lese denne diktsamlinga, veit du at slik er det ikkje. Orda legg seg. Lag på lag. Ord som fortel at du, du høyrer ikkje heilt heime her.

Korleis er det er å vera mål for alle desse orda? Kvar dag, eit heilt liv? Korleis treff, formar og skadar orda? Dikt etter dikt tek lesaren tett på og ei ny forståing fell på plass. Nokre lesarar vil kjenne seg att i dikta. Dei får bekrefta at dei ikkje er åleine med erfaringane sine. At opplevingane av utanforskap er sanne, at det ikkje er noko dei innbillar seg. Desse orda held folk utanfor og nede og det er ikkje mottakaren sin skuld. Dei kan løfte vekta frå eigne skuldrer og over på andre. På dei som enno ikkje har erkjent kor omfattande kvardagsrasismen er, og no får sjå verda frå ein ny vinkel.

Denne diktsamlinga gjer vondt. Det har me godt av.

TRE LYS

Det er ingen overflødige ord i denne roman om livet til en liten jente på den irske landsbygda en gang tidlig på 80-tallet. Denne tynne boka er en stor leseopplevelse.

Om jenta vet vi ikke så mye. Hun er kanskje 7-8 år, hun har mange søsken, en sliten mor og en sint far. Over sommeren blir hun plassert hos sin tante og onkel.

«Jeg er ikke vant til å sitte stille, og vet ikke hvor jeg skal gjøre av hendene. På en måte vil jeg at faren min skal dra og la meg bli igjen, men samtidig vil jeg at han skal ta meg med tilbake, til det jeg kjenner. Her og nå kan jeg verken være det jeg alltid er eller bli det jeg kan være».

Jentas blick er både erfarent og uvitende. Hun trår inn i en verden som er annerledes enn den hun kjenner hjemmefra og hun leser den med alle sanser, baconet i stekepannen, hendene som børster håret hennes, en liten nøling, et sukk eller et smil.

De to som har overtatt ansvaret for henne i noen måneder er forsiktige, til å begynne med nesten nølende i sin omsorg. Årsaken bak, går langsomt opp for både jente og leser.

Langsomt vokser også båndene mellom de tre seg sterkere, mens en lang og varm sommer ubønnhørlig går mot slutten.

«Vi står litt og ser utover vannet. «Se, nå er det tre lys der det bare var to i sted.» Jeg ser ut over sjøen. Der blinker de to lysene som før, men nå er det et nytt lys der også, som skinner jevnt. «Ser du det?», spør han. «Ja», sier jeg. «Der er det».

Denne tynne boka er en stor leseopplevelse og må gjerne leses flere ganger, så mye ligger det i den.

LESEOMBUDSORDNINGEN

Leseombud er frivillige som leser høyt for andre. De er historiefortellere og gledesspredere, lyspunkt i hverdagen som tar med lytteren ut i verden. De fleste leser på institusjoner som bo- og rehabiliteringshjem, eldresentre eller bibliotek. Noen leser i private hjem, og noen leser i fengsler gjennom visitor-tjenesten til Røde Kors. Våre samarbeidsbibliotek, som kalles Bok til alle-bibliotek, administrerer ordningen og hjelper nye og gamle Leseombud med bokvalg, lesested og inspirasjon.

Susanne Fjørtoft er tilknyttet Ålesund bibliotek og har nylig meldt seg som Leseombud.

- Det gjorde jeg etter at jeg så et innlegg om det å være Leseombud fra Ålesund bibliotek. Jeg har alltid vært veldig glad i biblioteket og har alltid vært glad i å lese – og jeg liker å være med eldre. Å være et lysglimt i en ganske grå hverdag, gjerne på sykehjem, kunne jeg virkelig tenke meg. Jeg håper det skal bli noe positivt både for meg og for de jeg leser for.

Ruth Rangnes har i flere år lest for unge mennesker med utviklingshemming på Stortua Aktivitetssenter på Goma i Kristiansund. For henne, som for mange andre Leseombud, stoppet det litt opp etter en lang periode med nedstenging under koronaen.

- Jeg kom ikke ordentlig i gang igjen, forteller Rangnes.
- Jeg tenkte at det var på tide å si stopp, også fordi helsa mi svikta litt.

Men engasjementet ble stort da hun delte nyheten – gruppa ville ikke la henne slutte.

- Rådene var mange for hvordan jeg kunne fortsette den faste lesestunden. «Du kan ta deg lange pause! Du kan drikke vann!». Så hver gang jeg kommer nå, står stolen min klar og vannglasset er fylt med kaldt vann. Jeg elsker denne jobben!

Vil du bli Leseombud?

Kontakt ditt nærmeste bibliotek hvis du har lyst til å bli Leseombud. På vår hjemmeside finner du en oversikt over alle landets Bok til alle-bibliotek: <https://lesersokerbok.no/bok-til-alle-bibliotek/>

HELGA OG HUGO

«Helga og Hugo» er ei varm og nær forteljing om to menneske som har levd eit langt liv saman.

Ekteparet har mange gode minne bak seg, og mange gode dagar framfor seg. Men gradvis skjer det ei endring – gjennom episodar i boka merkar vi at Helga begynner å rote og gløyme. Boka er spesielt retta mot demente og deira pårørande. Med korte, episodiske forteljingar frå kvardagslivet kan boka vere eit godt utgangspunkt for samlings- og lesestunder.

Enkelte av dei som opplever begynnande demens vil kunne lese desse avslutta forteljingane sjølv, utan å miste tråden. Dei med langt komen demens vil ha meir nytte av å lese boka saman med pårørande, Leseombod eller pleiarar.

Helga og Hugos kvardagar er ramma inn av heimen deira og naturen rundt. Boka følgjer dei gjennom eit år med skiftande årstider. Det gir ei kjensle av tida som går og skaper ei klar tidslinje, utan at ein treng å lese boka kronologisk. Det går an å lese ein og ein tekst, og det går an å lese favoritteksten om att og om att. Boka vender seg til lesarane på to plan. Pårørande, og andre lesarar som har kontakt med menneske med demens, vil kjenne att mange av situasjonane i denne varme historia. Kjent er forvirringa, bortforklaringane, det å alltid måtte passe på. Ein lesar med demens vil kanskje på si side henge seg opp i detaljane, som er mange og attkjennelege. Barbering, fisketur, morellslang, ei roleg morgonstund ved frukostbordet, høner og eggsanking er nokre av situasjonane som ein kan dvele ved og samtale om. Imidlertid vil

kjernen i forteljinga kunne treffe alle lesarar. Ho handlar først og fremst om kjærleiken som bitt Helga og Hugo saman og hjelper dei med å overvinne prøvingane.

Boka er rikt illustrert, og det bringer oss tett på dei to. Store, heilsides illustrasjonar lar lesaren bli kjent med Helga og Hugo, med ansikta og kroppane deira, med korleis dei lever og utfører kvardagslege oppgåver saman. Det sanselege er veldig til stades i teikningane, og ein lesar vil kunne kjenne på varmen, kvardagsroa, men òg på fortvilninga og uroa som brått kan inntreffe i eit demensforløp. Saman inviterer teksten og illustrasjonane til innleving og samtalar om ting mange kanskje hugsar frå gammalt, eller opplevingar som ligg tettare på.

Boka har kvalitetar som gjer den spesielt god for lesarar med demens eller kognitiv svikt. Men «Helga og Hugo» kan naturlegvis lesast av alle, også dei som ikkje har demens eller andre behov for tilrettelegging.

HVORDAN VISSTE DU AT JEG VAR HER?

Korte dikt om å leve med demens

«Hvordan visste du at jeg var her?» er skrevet med tanke på dem som er pårørende til et menneske med demens. De korte diktene er stilet til et «du», en kvinne, kanskje en mor, som lever med demens.

Diktene beskriver med få ord hvordan det er å stå nær en som gradvis mister språk, minner og orienteringsevne. Det er smertefullt for dem begge.

Diktsamlingen er illustrert av Øyvind Torseter.

«Du pakker trillekofferten
og spør om jeg kan kjøre deg hjem
Men hjem er her, sier jeg
og ser at svaret jager deg
langt inn i et innelåst rom
jeg trenger en stor nøkkel
for å hente deg fram igjen»

«Folk bare går, og jeg
sitter igjen
alle skal så mye
jeg skal ingenting»

OM LESER SØKER BOK

Målet til Leser søker bok er et reelt, kulturelt demokrati. Alle, uansett leseferdighet, skal få tilgang på gode litterære leseopplevelser. Mennesker har ulik leseevne, derfor trenger vi bøker som er tilpasset ulike lesere.

En av tre voksne strever med å få med seg innholdet i vanlig tekst. Det er et problem for den enkelte, og en stor utfordring for samfunnet. Leser søker bok jobber for at det skal finnes flere bøker for alle lesere, og at bøkene skal være lette å få tak i. Hvert år støtter vi mellom 12 og 15 bøker som er tilrettelagt for ulike målgrupper. Foreningen samarbeider med forfattere, tegneserieskapere, illustratører og forlag. Vi har støtteordninger for dem som ønsker å lage og å gi ut bøker tilpasset mennesker med ulik leseevne. Vi samarbeider med folke- og fengselsbibliotek over hele landet og over tusen Leseombud. Leseombud er frivillige som leser høyt for andre. Sammen jobber vi for at bøkene skal finne veien til de riktige leserne.

OM BOKSØK

I Boksøk finner du bøker som passer for deg. Det er mange grunner til at bøker kan være tunge å lese.

Boksøk er en kvalitetssikret søketjeneste med bøker som på ulike måter passer for alle som leser i motvind. Her finner du bøker for barn, ungdom og voksne, både skjønnlitteratur, faktabøker og tegneserier. Leser søker bok leser og vurderer det meste som blir gitt ut på det norske bokmarkedet. De bøkene som fyller kriteriene våre for hva som egner seg for lesere med ulike leseutfordringer, får plass i Boksøk.

Boksok.no

Leser søker bok

Flere bøker finner du i Boksøk

Inger Lise Belsvik har laget illustrasjonen på forsiden. Den er hentet fra boka «Helga og Hugo» av Erna Osland. Boka er gitt ut av Magikon forlag i 2022, med støtte fra Leser søker bok.

Leser søker bok

www.lesersokerbok.no

www.boksok.no